

OST-RA-VAR 2023

25. ročník festivalu OST-RA-VAR se nesl v duchu změn. Co nového přinesl OST-RA-VAR v roce 2023?

Iniciativa mezinárodní spolupráce

Ostrava je díky své poloze a díky množství stabilně se rozvíjejících kulturních institucí vhodným adeptem na iniciaci mezinárodní umělecké spolupráce.

Na 25. ročníku festivalu OST-RA-VAR tak proběhla úvodní schůzka zástupců uměleckých vedení Národního divadla moravskoslezského, Komorní scény Aréna, Divadla Petra Bezruče, Štátneho divadla Košice a Teatru Slowackiego v Krakově. Hosté se na ní shodli na vůli spolupracovat na úrovni vzájemného hostování, například formou putovní přehlídky, která by se každý rok mohla odehrát v jednom z účastnických měst. Ideově tak jde o spojení velkých, byť ne hlavních měst s bohatou divadelní tradicí i současností. Závěrem setkání vyjádřili zúčastnění naději, že 27. ročník OST-RA-VARu v roce 2025 bude současně prvním ročníkem s bonusem v podobě prezentace dvou zahraničních inscenací.

Rozborové semináře

Asi nejviditelnější změnou bylo vynechání rozborových seminářů.

Jakožto tvůrci festivalu rozhodně nemáme nic proti vedení diskuze, rozborům, ani se nebojíme zpětné vazby. Kdybychom se jí báli, asi bychom na svou tvorbu nezvali celou kritickou obec, nenabízeli jim vstupné zdarma, případně jim poskytovali ubytování, a nezaznamenali bychom jejich zpětnou vazbu ve veřejně dostupném podcastu. Naopak: OST-RA-VAR je přehlídkou, jejíž obdoby nacházíme v mnoha evropských městech, které každý rok pořádají přehlídku vlastní divadelní tvorby, tzv. showcase, jehož úkolem je rozšířit obecné i odborné povědomí o místní tvorbě kam až to jen půjde. I my zveme odbornou veřejnost (nejen na OST-RA-VAR, ale na každou naši premiéru) a zacílením festivalu na odbornou veřejnost ke zpětné vazbě přímo vybízíme.

Otázka dalšího pořádání seminářů byla na stole již mnoho let. Zrušení rozborových seminářů a následných diskuzí vychází z absolvování, pozorování a vyhodnocování praxe těchto seminářů. Velká většina tvůrců (režisérů, herců atp.) přestala o tyto diskuze jevit zájem. Dobře vím, že ze strany tvůrců nejde o vztahovačnost, ale o prosté zklamání z úrovně diskuze. Většina dotázaných účastníků z řad kritiků si v minulých letech stěžovala na vše: od prostředí diskuzí, počtu a hlasitosti mikrofonů

po způsob moderování. Samy diskuze se tak staly tématem diskuze a nutno říci, že většina dotázaných účastníků z řad studentů se vyjádřila v tom duchu, že rozborové semináře se nesou v pasivně-agresivní náladě, kterou vyvolávají přítomní kritici, kteří se chovají arogantně k sobě navzájem i směrem ke studentům a že semináře raději vymění za čas volna.

Idea rozborových seminářů a diskuzí je nepopíratelně správná idea. V praxi však bylo možné po mnoho let sledovat klesající úroveň jak z hlediska odbornosti, tak vkusu. Byl tedy dán zřetel na hlasy volající po změně. Pětadvacátý ročník se k té příležitosti jevil vhodný.

Podcasty

Hodnocení inscenací jak studentské, tak kritické sekce jsme ponechali formou podcastů, ve kterých hosté spolu s moderátorem inscenace zhodnotí a diskutují o nich spolu. Podcasty se natáčely až po odehrání celého programu, hosté tak mohli zhodnotit festival jako celek. Podcasty jsou veřejně přístupné a zpětná vazba na OST-RA-VAR tak navždy dostupná. Čili idea odborné diskuze i zpětné vazby je zachována, změnili jsme však její dosavadní praxi. Oba díly hodnotících podcastů jsou k poslechu na Spotify účtu OST-RA-VARu.

Diskuze

Vyzkoušeli jsme také formát diskuzí vybraných osobností na témata, která rezonují nejen divadelním světem, ale v širším kontextu se dotýkají celé společnosti. V prostředí galerie PLATO se tak uskutečnila nejprve diskuze na téma Nové (ne)jistoty, ve které hosté diskutovali o rovnosti mužů a žen v kultuře. Diskutovaly režisérky Aminata Keita a Júlia Rázusová a Lenka Smrčková (dramaturgyně Klicperova divadla v Hradci Králové).

Druhá diskuze nesla název (S)hořím pro divadlo. Úvahy hostů Davida Šiktance (režiséra a uměleckého šéfa Činoherního studia města Ústí nad Labem), Alberta Čuby (herce, zakladatele a majitele Divadla Mír) a Daniela Majlinga (autora, dramaturga Slovenského národního divadla) zmínily řadu témat, od ekonomicko-spoločenského postavení umělců u nás až po (ne)udržitelnost současného stavu financování kultury. Obě diskuze se přenesly i do publika a vznikla tak zaujatá a intenzivní polemika.

Letošní 25. ročník OST-RA-VARu hodnotíme pozitivně. Z hlediska organizace proběhlo vše bez problémů, dopady změn vyhodnocujeme a tato hodnocení pak promítneme do organizace programu příštího ročníku festivalu.